

پاکستان کورونا وائرس سبک ایکٹ مهم

7 فروری 2022 - بلیٹن نمبر 3

ملڪ ۾ کرونا وائرس جي مسلسل پکڙجڻ کي منهن ڏيڻ لاءِ احتساب ليڊ پاڪستان سبک ايڪٽس مهم تحت کرونا وائرس بابت غلط خبرن، افواهن ۽ غلط معلومات کي روڪڻ لاءِ ضلعي حڪومتن ۽ ڪميونٽي ورڪرن (رضاڪارن جو هڪ نيٽ ورڪ) سان گڏجي ڪم ڪري رهي آهي. اوپن سوسائٽي فائونڊيشن اداري جي سهڪار سان، سبک ايڪٽس مهم کورونا وائرس جي انگن اکرن تي حقيقتون ڳولڻ ۽ معلومات مهيا ڪري ٿي. اهي هفتيوار بليٽين ۽ سوشل ميڊيا جي ذريعي معلومات ۽ عوامي راءِ فراهم ڪن ٿا. شهرين ۾ کرونا وائرس کان بچاءُ بابت آگاهي پيدا ڪرڻ انهن خبرن کي مختلف پنجن ٻولين ۾ ترجمو ڪيو وڃي ٿو: انگريزي، اردو، پشتو (آڊيو)، پنجابي (آڊيو) ۽ سنڌي. اهي بليٽين آن لائن ۽ آف لائن عوام، سرڪاري کاتن، ترقياتي ادارن، سماجي ۽ انساني تنظيم ادارن جي ڪارڪن سان سان ونڊيا ويندا آهن.

هن مهم ۾ کرونا وائرس جي متعلق حڪومتي فيصلن، ويڪسينيشن مهم، ڪميونٽي جا ردعمل ۽ تحفظات کي به شامل ڪيو ويو آهي. هن مهم جو مقصد سماج جي سڀ کان وڌيڪ ڪمزور طبقن ۾ شعور اجاگر ڪرڻ آهي، جن ۾ عورتون، نوجوان، نسلي ۽ مذهبي اقليتون، خواجه سرا ۽ معذور ماڻهو شامل آهن. مهم جي موجوده مرحلي ۾، احتساب ليڊ مقامي عورتن جي ڪميونٽي اڳواڻن کي پڻ شامل ڪيو آهي ۽ انهن جي تربيت ذريعي انهن جي صلاحيتن ۾ اضافو ڪري رهي آهي ۽ کرونا وائرس بابت غلط خبرن ۽ غلط معلومات جي ڦهلاءَ کي روڪڻ لاءِ فعال ڪردار ادا ڪري رهي آهي ۽ کورونا وائرس سان جڙيل اهڙن مسئلن بابت انهن حقيقتن کان آگاه ڪرڻ آهي.

اس بفتي ڪي بليٽن میں جائے

01 کورونا وائرس ڪي متعلق
حقائق اور اس ڪي باعث
ٻونے والے طويل مدتي
اثرات

02 ٻچون میں اميڪرون
قسم ڪي وجه سے
پائي جانے والي 7
مختلف علامات

03 اين سي او سي ڪي
طرف سے اسڪولون
ڪي بند ڪيے جانے کا
اعلان

04 کورونا وائرس ڪي
نتائج ڪي باعث
سماجي و اقتصادي
خصوصيات کا تعلق

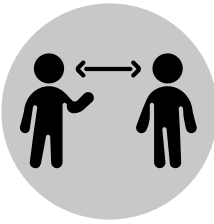
کے متعلق حقائق

کورونا وائرس انسانی جسم جی عضون کی متاثر کری سگھی تو، گھٹی عرصی تائین ساہ کٹی ۾ تکلیف پیدا کری سگھی تو، جسم ۾ توانائیء جی کوٹ ٹی سگھی ٹی ۽ گردن کی بہ متاثر کری سگھی ٹی۔

جو مرض شروع میں محض نامعلوم وجوہات کی بنا پر ہونے والا نمونیا سمجھا جا رہا تھا، انتہا ئی مختلف ثابت ہو رہا ہے۔ دو سال تک اس وبائی آفت کا سامنا کرنے کے بعد ہم کسی فرد میں اس مرض کی بنیادی علامات کا مشاہدہ کر سکتے ہیں۔ کورونا وائرس بہت سے اعضا کو بھی متاثر کر سکتا ہے، اس سے سانس لینے میں دشواری کا طویل مدتی مسئلہ ہو سکتا ہے، جسم میں توانائی میں کمی واقع ہو سکتی ہے اور گردن کے متاثر ہونے کا مسئلہ سامنے آ سکتا ہے۔ تاہم، مزید تحقیق سے یہ بات بھی سامنے آئی ہے کہ وائرس کے انسانی جسم پر طویل مدتی اثرات ہو سکتے ہیں اور یہ جسم کو نقصان بھی پہنچا سکتا ہے۔ ایک تحقیق کے مطابق 18 سال سے کم عمر نوجوانوں کو کورونا وائرس کی تشخیص کے ایک ماہ یا زائد عرصے بعد ایسے نوجوانوں کے مقابلے میں ذیابیطس کا مرض لاحق ہونے کے زیادہ امکانات ہیں جنہیں کورونا وائرس نہیں تھا۔ یہ بات ثابت ہو چکی ہے کہ کورونا وائرس سے بچاؤ کی ویکسین لگوا کر ہی اس کا مقابلہ کیا جاسکتا ہے اور معمولی انفیکشن کے ساتھ سنجیدہ نوعیت کے مسائل سے بچا جا سکتا ہے۔

(ذریعہ۔ سی بی سی)

کورونا وائرس (کووڈ-19) سے محفوظ رہنے کے لیے درج ذیل حفاظتی اقدامات کرنے چاہییں

دو یا دو سے زیادہ تہوں والا دھونے اور سانس لینے کے قابل کپڑے کا ماسک استعمال کریں، یہ اطراف سے کھلا ہوا نہیں ہونا چاہیے

گھر سے باہر دوسروں سے 3 فٹ کا جسمانی فاصلہ رکھیں

کووڈ-19 کی ویکسین لگوانے کے لیے خود کو جلد از جلد رجسٹرڈ کروائیں اور ویکسین لگوانے سے پہلے اور بعد کی ہدایات پر عمل کریں

اپنے چہرے، آنکھوں اور ناک کو غیر ضروری طور پر نہ چھوئیں کیونکہ اس سے وائرس منتقلی کا خدشہ بڑھتا ہے

خود کو اور اپنے ارد گرد کے ماحول کو صاف ستھرا رکھیں

اگر آپ بیمار ہو جائیں تو گھر پر رہیں اور اپنے طبی ماہر سے رابطہ کریں

گھر سے باہر غیر ضروری سماجی روابط اور رش والی جگہوں پر جانے سے گریز کریں

ايڊيٽس

اين سي او سي هدايت ڏني آهي ته ڪورونا وائرس جي مثبت شرح واري اسڪولن کي هڪ هفتي لاءِ بند ڪرڻ جو اعلان ڪيو آهي

نيشنل ڪمانڊ اينڊ آپريشن سينٽر (اين سي او سي) پاران جاري ڪيل نوٽيفڪيشن موجب، اسڪول، افيسون، شاخون ۽ اسپيشل ڪلاسز جن ۾ ڪورونا وائرس جي شرح وڌيڪ آهي، هڪ هفتي لاءِ بند رهنديون، نوٽيفڪيشن ۾ چيو ويو آهي ته ”صوبائي انتظاميا، تعليم کاتو، صحت جو کاتو ۽ اسڪول انتظاميا جي مشاورت بعد اسڪول بند ڪرڻ لاءِ مثبت شرح لاءِ هڪ حد مقرر ڪري سگهي ٿي،“ اين سي او سي چيو چيو آهي ته وڏن اسڪولن ۽ ڪاليجن ۾ ڪورونا وائرس جي ٽيسٽ ۽ سامهون اچڻ وارن نتيجن جي مطابق هن مرض جي وڌيڪ پکڙجڻ کي روڪڻ لاءِ هيٺيان قدم کڻڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي، انهن شهرن جي تعليمي ادارن ۾ ٽيسٽون ڪرايون وينديون جتي ڪورونا وائرس جو ڦهلاءُ

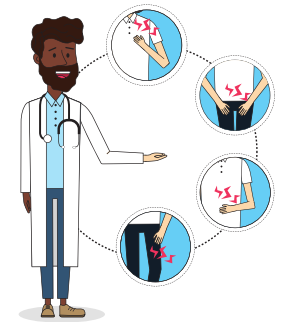
وڌيڪ آهي. 12 سالن کان مٿي عمر جي شاگرد ۽ شاگردياڻين کي ويڪسين لڳائڻ لاءِ، سمورن صوبن ۾ خصوصي ويڪسين مهم شروع ڪئي ويندي.

ذريعو: The News

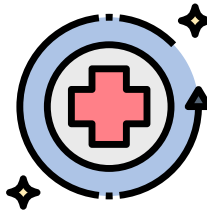
ڪورونا وائرس جي اوميڪرون جي قسم جي ويڪسين ٿيل ۽ غير ويڪسين ٿيل ماڻهن تي اثرن ۾ فرق

جيئن ته ملڪ ۾ ڪورونا وائرس جي اوميڪرون قسم جي لهر جاري آهي، ان ڪري ماڻهن لاءِ اهو ڄاڻڻ ضروري آهي ته جيڪڏهن انهن ۾ وائرس ٿي وڃي ته انهن کي ڪهڙيون علامتون سامهون اچي سگهن ٿيون. مڪمل طور تي ويڪسين ٿيل ۽ غير ويڪسين ٿيل ماڻهن ۾ سڀ کان وڌيڪ اثر ان جي شدت جي نوعيت جو هوندو آهي.

اهو توقع ڪيو ويو آهي ته جن ماڻهن کي ڪورونا وائرس جي ويڪسين ۽ ان جي بوسٽر ڊوز لڳائي آهي انهن ۾ اوميڪرون جون تمام گهٽ علامتون هونديون ۽ مڪمل طور ويڪسين ٿيل ماڻهن جي وڏي تعداد ۾ ڪا به علامت محسوس ناهي ٿي.

ويڪسين ٿيل ماڻهن ۾ اوميڪرون قسم جي علامتون گهٽ عرصي تائين ٿين ٿيون.

مڪمل طور تي ويڪسين ٿيل ماڻهن کي اوميڪرون جون علامتون هڪ کان ٻن ڏينهن تائين جڏهن ته غير ويڪسين ٿيل ماڻهن ۾ پنجن کان ڇهن ڏينهن تائين علامتون محسوس ٿينديون آهن.

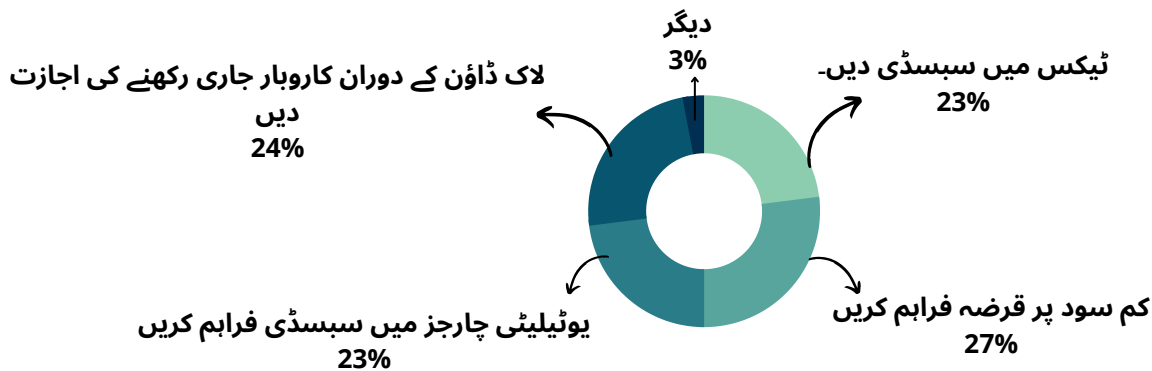

COVID-19 نتيجن ۽ جوابن سان سماجي ۽ اقتصادي خاصيتن جو تعلق

اها ڳالهه هر لحاظ کان يقيني آهي ته عالمي آفت جي پڄاڻي تي هڪ بدليل دنيا اسان جو انتظار ڪري رهي آهي، بدليل دنيا جي تصور جو دارومدار ان ڳالهه تي آهي ته اسان هن عالمي آفت جو تجزيو ۽ ردعمل ڪيئن ٿا ڏسون. وسيع ويڪسينيشن سان شايد اهو سمجهون ته اسان ڪورونا وائرس کي ختم ڪرڻ ۾ ڪامياب ٿي ويا آهيون، پر اسان کي وائرس جي ڪري پيدا ٿيندڙ ثقافتي ۽ سماجي اقتصادي علحدگيءَ جي خطري کي به نظر ۾ رکڻو پوندو، جيڪو هن عالمي آفت جي نتيجي ۾ انساني زندگين تي اثرانداز ٿئي ٿو، ڪورونا وائرس جا اثرات ۽ سماجي اقتصادي تقسيم جي وچ ۾ لاڳاپا اڀياس هي معاملي تي تحقيق ڪئي پئي وڃي. ڪرونا وائرس جي پکڙجڻ ۽ اموات ۾ سماجي ۽ اقتصادي عنصر اهم ڪردار ادا ڪن ٿا. گهٽ خواندگي ۾ موت جي شرح ۽ ڪيسن جي وچ ۾ مضبوط تعلق جي بنياد تي سامهون آئي آهي. آمريڪا، يورپ ۽ جاپان ۾ ڪرونا وائرس سان متاثر ٿيل ۽ مرن واري آبادي ۾، نسلي ۽ سماجي معاشي ابتدائي ثبوت طور سامهون آيا. بهرحال، پاڪستان سميت ايشيا جي ڪيترن ئي ملڪن ۾ قومي سطح تي ٿيندڙ اختلافن تي وڌيڪ تحقيق ناهي ٿي.

بهر طور تي ڪورونا وائرس کي منهن ڏيڻ لاءِ سماج ۾ تعصب (نفرت رکڻ) کي دستاويز ڪرڻ ضروري ڇو آهي؟

ڪورونا وائرس هڪ صحت واري وبا آهي جيڪا معاشي نتيجن کي متاثر ڪري ٿي جنهن جي شدت جو اندازو نٿو لڳائي سگهجي. اڃا تائين شهرين جي معاشي زندگين تي وبا جا اثر مڪمل طور تي سمجهي نه سگهيا آهن. انگن اکرن موجب لاک ڊائون کان اڳ واري دور ۾ بيروزگاري جي شرح ۾ 34.1 سيڪڙو اضافو ٿيو ۽ سراسري آمدني 42 سيڪڙو کان وڌيڪ گهٽجي وئي، پر اها ڳالهه ياد رکڻ ضروري آهي ته سمورن شهرين کي هڪ جهڙي صورتحال کي منهن ڏيڻو نه پيو. مثال طور، شهري ۽ بهراڙي وارن علائقن ۾، زراعت سان واسطو رکندڙ ماڻهن جي پيٽ ۾ وڌيڪ بيروزگاري ۽ گهٽ آمدنيءَ جو شڪار هئا.

سماجي تعصب پڻ سماج جي مختلف شعبن تي ڪورونا وائرس جي غير مساوي اثرن جو هڪ وڏو سبب آهي. عالمي سطح تي عورتن تي گهريلو تشدد يا همسفر ساٿي طرفان عورتن تي تشدد وڌڻ جو هڪ پريشان ڪندڙ رجحان سامهون آيو آهي، مثال طور فرانس ۾ 17 مارچ کان لاک ڊائون شروع ٿيڻ کان پوءِ گهريلو تشدد ۾ 30 سيڪڙو اضافو ٿيو آهي. ڪپرس ۽ سنگاپور ۾، هيلپ لائن ٿي ٿيندڙ موصول ڪالون وڌي ويون آهن 30 ۽ 33 سيڪڙو جو اضافو ٿيو آهي. ارجنٽينا ۾ لاک ڊائون جي شروعات کان وٺي، گهريلو تشدد سان لاڳاپيل هنگامي ڪالن ۾ 25 سيڪڙو جو اضافو ٿيو آهي.

معلومات

پاڪستان ۾ ڪورونا وائرس خلاف پاليسي سازي ۾ صنفِي تعصب وڌي رڪاوٽ آهي، عورتن کي ڪافي مسئلن کي منهن ڏيڻو پوي ٿو ۽ انهن کي هيٺين سببن جي ڪري وڌيڪ خطرو آهي.

انهن وٽ صحت جي سار سنڀار جي معاملي ۾ مردن جي ڀيٽ ۾ گهٽ معلومات جي رسائي آهي

انهن وٽ موبائل فون يا انٽرنيٽ تائين تمام گهٽ رسائي آهي

غير رسمي شعبن ۾ ملازمت يا نوڪري ۽ گهٽ پگهار جو امڪان وڌيڪ آهي

گهر جي ذميواري ۾ حصي جو وڌيڪ هجڻ جنهن ۾ وبائي مرض جي ڪري وڌي ويو آهي.

تنهن ڪري، عورتن لاءِ ضروري آهي ته اها ڳالهه ذهن ۾ رکندي جڏهن موذي مرض ۽ ان جي سماجي اقتصادي اثرن کي منهن ڏيڻ جا طريقا ٺاهيا وڃن.

ڏيئا * ظاهر ڪري ٿو ته پاڪستان ۾،

خواتين ۾ تصديق ٿيل ڪيسن ۾ 10 اموات ڪي مقابلي...

..... مردن ۾ 10 اموات پائي جاتي ٿي.

پاڪستان ۾ مردن ۽ عورتن ۾ ڪورونا وائرس جي ڪيسن جو انگ ظاهر ڪري ٿو ته عورتن کي ٽيسٽ يا سنڀال تائين رسائي ۾ ڏکيائي پيش اچي سگهي ٿي.

جيڪو اسان ڏسي رهيا آهيون اها صورتحال آهي جنهن ۾ عورتون ممڪن طور تي اسڪريننگ کان محروم آهن ۽ انهن جي صحت کي ترجيح ڏني وئي آهي.
- اسٽيسي مارنس، سينئر ايمرجنسي هيلٿ ٽيڪنيڪل ايڊوائيزر IRC ۾.

مختلف شعبن ۽ مختلف سماجي اقتصادي پس منظر وارن ماڻهن تي آفت جي اثر ۾ ڪهڙا عنصر شامل آهن؟

- صحت جي سار سنڀار بابت معلومات جو بلڪل نه هئڻ
- شهري ۽ ڳوٺاڻي آبادي جي وچ ۾ ڊجيٽل ورڇ
- غلط معلومات / مختلف ذريعن کان معلومات تائين رسائي جي کوٽ
- بيروزگاري خطري جي عدم مساوات (خاص طور تي روزاني اجرت ۽ جسماني مزدورن لاءِ)
- رياستي قدم به سماج ۾ عدم مساوات جو سبب بڻجي سگهن ٿا احساس پروگرام جهڙا اقدام آبادي جي هڪ مخصوص حصي لاءِ آهن ۽ انهيءَ جي ذريعي مهيا ڪيل امداد تمام گهٽ آهي.
- پاڪستان جي مختلف علائقن ۽ شهرن ۾ آبادي جي تناسب ۾ فرق
- گهٽ تعليم يافته ماڻهو ويڪسينيشن وٺڻ کان لنوائيندا آهن

مان پنهنجي ٽيسٽ ڪاٿان ڪرائي سگهان ٿي / سگهان ٿو؟

اسلام آباد	صحت جا قومي ادارا پارڪ روڊ ، چڪر شهزاد ، اسلام آباد
ڪراچي	آغا خان يونيورسٽي اسپتال ، اسٽيڊيم روڊ ، ڪراچي ، سنڌ
حيدرآباد	لياقت يونيورسٽي آف ميڊيڪل ۽ هيلٿ سائنسز (لمس) ، لبرٽي مارڪيٽ سرڪل ، ويجهو لياقت يونيورسٽي اسپتال ، حيدرآباد ، سنڌ
خيرپور	گمبٽ انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز ، گمبٽ ، خيرپور ، سنڌ
پشاور	حيات آباد ميڊيڪل ڪمپليڪس ، 4 فيز 4 حيات آباد ، پشاور ، ڪي پي ڪي
مردان	چغتائي ليڊ ويجهو الغيرز بينڪ ، مردان پوائنٽ ، شمسي روڊ ، مردان ، ڪي پي
هري پور	ايسلز ليڊز ، ٽي ايم اي پلازا دڪان نمبر 6 ، نزد گرلز ڊگري ڪاليج سرڪل روڊ هريپور ، ڪي پي ڪي
لاهور	شوڪت خانم ميموريل اسپتال ، 7 اي بلاڪ آر. 3 ايم اي جوهر ٿائون ، لاهور ، پنجاب
ملتان	نشتر اسپتال ، نشتر روڊ ، جسٽس حامد ڪالوني ، ملتان ، پنجاب
راولپنڊي	آرمي فورسز انسٽيٽيوٽ آف پيٿالاجي رينج روڊ ، سي ايم ايڇ ڪمپليڪس ، راولپنڊي ، پنجاب
کوئٽه	فاطمه جناح اسپتال بهادر آباد ، وحدت ڪالوني ، کوئٽه
مظفر آباد	عباس انسٽيٽيوٽ آف ميڊيڪل سائنسز (اي ايم ايس) امبور ، مظفر آباد ، آزاد ڪشمير
گلگت	ضلعي هيڊ ڪوارٽر اسپتال اسپتال روڊ ، گلگت ، جي بي

وڌيڪ شهرن جي ڳولا ڪريو COVID-19 صحت جو صلاحڪار پليٽ فارم

[COVID-19 Health Advisory Platform](#)